

Petri Fills

AJATUKSILLE TILA HENGITTÄÄ- SIGNUMIN ULKOASU-UUDISTUKSEN TAUSTOJA

Kun ensimmäistä kertaa selasin Signumia joitakin vuosia sitten, vaikutelma oli uuvuttava. Tarkemman tutustumisen jälkeen huomasin, että uuvuttavuus syntyi lehden ulkoasusta - sisältö oli pakattu visuaalisesti niin tiiviiksi, että tyhjää tilaa on todella harvassa kohdassa. Tyhjä tila on aina sommittelun tärkein elementti, mutta sillä on myös tärkeä osa lukukokemuksessa. Tyhjä tila tekstien ja kuvien virrassa antaa lukijan ajatuksille tilan hengittää.

Otin yhteyttä lehden silloiseen päätoimittajaan Päivikki Karhulaan ja kerroin, että voisin suunnitella parannuksia lehden ulkoasuun, sikäli kun sille on tarvetta. Asia jäi pöytälaatikkoon pitkäksi aikaa, mutta työhön lopulta tartuttiin vuoden 2018 alussa. Ideoita pyöriteltiin yhdessä päätoimittaja Johanna Lahikaisen ja toimitussihteerin Minna Marjamaan kanssa useissa tapaamisissa vuoden mittaan. Usein suunnittelutyötä joutuu tekemään kiireessä, mutta Signumin visuaalisen ilmeen uudistukseen oli varattu ruhtinaallisesti aikaa. Tämä mahdollisti huolellisen pohjatyön. Koska kyse on ammatillisesta julkaisusta, lähdeyöskentelyyn täytyy kiinnittää huomiota myös visuaalisuuden osalta.

Tutkin sekä satoja vuosia vanhoja että 2010-luvun julkaisuja ja piirsin niistä pieniä luonnoksia Signumin rakennetta varten. Lehden aiempaa b5-formaattia päätettiin kaventaa 9 mm, jolloin tuloksena on

2:3-formaatti. Tätä formaattia pidetään sopusuhtaisena ja siksi sitä käytetään paljon kirjojen tekemisessä. Pilkoin aukeaman 2:3-kokoisiin moduleihin, jotka on järjestetty geometrisen mallin mukaan. Käyttämäni mallikaaviota on hyödynnetty kautta koko kirjapainotaidon historian. Kun saman kaavion sijoittaa Gutenbergin painaman ensimmäisen raamatun aukeamalle, voi huomata, miten ulkoasu noudattaa tätä rakennetta. Myös väljät marginaalit tekevät kevyen vaikutelman, vaikka sivuilla on pelkkää tekstiä.

Halusin kiinnittää huomiota myös siihen, että pelkkä teksti itsessään näyttäisi hyvältä ja sitä olisi helppo lukea. Signumissa aiemmin käytetty fontti oli tyylliltään renessanssin ajalta peräisin oleva helpopolukuinen antikva. Otsikkokirjaimiksi päätettiin kuitenkin valita muodoltaan geometrisen kirjainlaikkaus, jonka moderni tyyli on hyvä kontrasti humanismin henkeä kantavaan leipätekstiin.

2:3

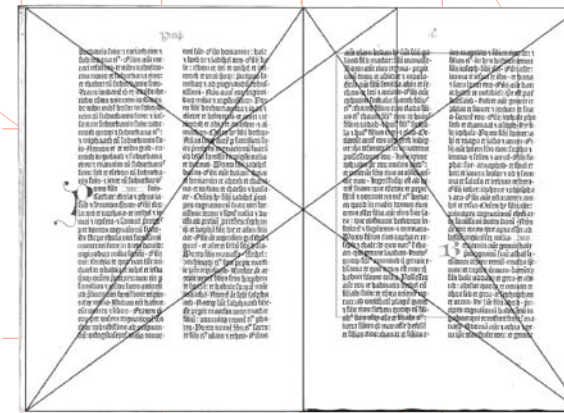
Tieteellisten tekstien seassa on usein paljon numeroita. Signumin artikkeleissa on myös poikkeuksellisen paljon lyhenteitä ja versaalikirjaimen korkuisina ne muodostavat epätasaisuutta tekstimassaan. Tämän korjatakseni muutin kaikki lyhenteet KAPITELEIKSI ja tekstissä olevat numerot vaihdoin niin kutsutuiksi ”old style”-numeroiksi. Päivämäärä 30.10.1899 pomppaa tekstistä esiin, kun taas 30.10.1899 soljuu mukavasti tekstin seassa.

Neliväripainatus lehdissä mahdollistaa kaikkien värien käyttämisen, mutta se on huomattavasti kalliimpi painaa kuin kaksivärisenä painettu Signum. Uudessa lehdessä lisäväri on otettu laajempaan käyttöön

ja se on sävyttämässä mustavalkoisia valokuvia. Valokuvia voi käyttää myös ilmaisuvoimaisesti silloin, kun niistä on mahdollista rajata jokin suorakaiteesta poikkeava muoto. Väri on myös oivallinen työkalu jäsentämään kaavioita ja muita informaatiografikoita.

Lehden ulkoasu-uudistuksen onnistumiseen ovat suuresti vaikuttaneet Johanna Lahikaisen, Minna Marjamaan ja Päivi Kaiposen antamat kommentit ja ideat.

PETRI FILLS
graafinen suunnittelija/kuvataiteilija
www.petrifills.com
© Piirroskirja

Gutenbergin raamattu ja visuaalisia idealuonnoksia artikkeleiden taittoihin.

kuvat:

Gutenbergin raamattu: Wikipedia
piirroksat: Petri Fills

